

Nota informativă
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Economiei și Infrastructurii

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect este elaborat în scopul implementării Planului național de acțiuni în domeniul facilitării comerțului pentru perioada 2018-2020, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1065/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 434-439, art. 1193).

Cadrul normativ al Republicii Moldova nu conține cerințe obligatorii cu privire la testarea, instruirea, acreditarea, monitorizarea și obligativitatea deținerii unei autorizații pentru practicarea activității de expediție (desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost). În consecință, orice întreprinzător (persoană fizică sau persoană juridică) poate pretinde la desfășurarea activității de expediție, fără careva impedimente, iar acest fapt duce la scăderea calității serviciilor prestate de expeditori și apariția unor probleme de ordin juridic.

Sistemul unic de transporturi al Republicii Moldova include transportul feroviar, auto, aerian, naval, electric urban și transportul prin conducte potrivit art. 15 al Legii nr. 1194/1997 cu privire la transporturi. Conform art. 17 al Legii nr. 1194/1997, în sistemul transportului auto intră întreprinderile transportului auto care efectuează transportul de călători și mărfuri, materialul rulant care le aparține, întreprinderile de reparație a automobilelor și de recondiționare a anvelopelor, **întreprinderile de transport și expediere**, precum și autogările și stațiile auto, organizațiile de reparație și construcție, instituțiile de învățământ, obiectele de menire socială, alte întreprinderi și organizații care asigură funcționarea transportului auto. Potrivit acestei legi, serviciile de transport și expediere se referă la transportul auto. Conform art. 2 al Legii nr. 1194/1997 cu privire la transporturi, activitatea întreprinderilor de transport se reglementează de prezenta lege, de codurile transportului feroviar, auto, aerian, naval, urban electric și transportului prin conducte, de alte acte normative și de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

În prezent, expediția este reglementată de normele Capitolului XVI, articolele

1075-1085 din Codul civil nr. 1107/2002. Prin contractul de expediție o parte (expeditor) se obligă, pe contul și în numele celeilalte părți (client) sau în nume propriu, să încheie un contract de transport și să efectueze actele necesare în vederea efectuării transportării, iar clientul se obligă să achite remunerația convenită (comision). **Contractul de expediție** este un contract **cu titlu oneros, consensual** (expeditorul se obligă să efectueze actele necesare pentru pregătirea transportării, iar clientul se obligă să achite o remunerație pentru aceasta), **sinalagmatic** (drepturile și obligațiile părților sînt corelative: expeditorul în schimbul remunerației se obligă să execute sau să organizeze executarea obligațiilor contractuale, iar clientul are dreptul de a cere serviciile respective, grație sumelor de bani pe care le achită), **comutativ** (drepturile și obligațiile părților sînt cunoscute de la momentul încheierii contractului), **cu executare succesivă** (acțiunile expeditorului nu pot fi realizate imediat, ele durează în timp, materializîndu-se prin căutarea transportatorilor, încheierea contractelor de transport în numele clientului, ambalarea, încărcarea mărfurilor ș.a.), **intuitu personae** (expeditorul se bucură, de regulă, de încrederea clientului său) și urmează a fi un contract **public**. În general, prin contracte publice se înțeleg acele contracte în care persoana care face oferta publică de a presta anumite servicii este obligată să încheie contract cu oricine își manifestă acceptul de a beneficia de aceste servicii.

Din legislația națională nu putem desprinde caracterul public al contractului de expediție. **Atîta timp cît expediția nu va fi o activitate pur profesională, prestată în baza unui act permisiv (autorizație - document care atestă dreptul unei întreprinderi de a efectua activități conexe transportului rutier pe perioada sa de valabilitate și în anumite condiții), contractul de expediție nu va putea deveni contract public.**

Fără îndoială, că rolul principal al acestor operațiuni îl reprezintă transportul de mărfuri, iar în scopul facilitării efectuării acestuia a luat naștere expediția de mărfuri. Or, acest fapt poate fi dedus și din prevederile art. 1531 a Codului civil care specifică că dacă destinatarul nu preia bunul la destinație sau dacă bunul nu poate fi livrat din alte motive, drepturile și obligațiile expeditorului se stabilesc conform normelor cu privire la contractul de transport.

Prevederile proiectului vin să instituie temeiul legal necesar pentru testare, instruire, autorizare, acreditare și monitorizare a expeditorilor și să ușureze povara transportatorilor auto din Republica Moldova diminuînd pierderile suportate din cauza unor expeditori ce nu-și onorează obligațiile pe deplin,

inclusiv de asigurare a plății pentru serviciile de transport efectuate sau de asigurare a remunerării pierderilor cauzate clientului.

La elaborarea proiectului s-a ținut cont de experiența unor state ale Uniunii Europene precum România, Spania, Polonia, fiind examinată și experiența unor state post-sovietice precum Federația Rusă, Bielorussia și Ucraina.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu contravine reglementărilor conținute în REGULAMENTUL (CE) nr. 1071/2009 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme comune privind condițiile care trebuie îndeplinite pentru exercitarea ocupației de operator de transport rutier și de abrogare a Directivei 96/26/CE a Consiliului, aceste norme fiind conținute în Codul transporturilor rutiere al Republicii Moldova.

Potrivit art. 3 din Regulamentul (CE) nr. 1071/2009, întreprinderile care exercită ocupația de operator de transport rutier trebuie:

- a) să aibă un sediu real și stabil pe teritoriul unui stat membru;
- b) să aibă o bună reputație;
- c) să aibă capacitatea financiară adecvată; și
- d) să aibă competența profesională necesară.

Statele membre pot decide să impună cerințe suplimentare, care trebuie să fie proporționale și nediscriminatorii, pe care întreprinderile trebuie să le îndeplinească pentru a exercita ocupația de operator de transport rutier.

În același timp, statele membre au reglementat ocupația de expediție a mărfurilor prin necesitatea respectării acelorași reguli, dar cu majorarea quantumului capitalului și rezervelor de care trebuie să dispună aceste întreprinderi.

Condițiile care trebuie îndeplinite pentru exercitarea activității de expediție (desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost) au fost implementate în legislațiile naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene fiind aplicabile atât pentru exercitarea ocupației de operator de transport rutier cât și pentru activitățile conexe transportului rutier, condiționate de respectarea unor cerințe similare cu cele necesare pentru transportul public de mărfuri, cu adaptările stabilite prin reglementări, având în

vedere natura activității.

În calitate de exemple, pentru obținerea actului permisiv licență/autorizație, la respectarea cerinței privind capacitatea financiară pentru exercitarea ocupației de operator de transport rutier cât și pentru activitățile conexe transportului rutier putem menționa cadrul normativ din statele membre ale Uniunii Europene precum:

- **România.** Potrivit normelor art. 14 din Ordinul Ministrului Transporturilor și Infrastructurii României nr. 980/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice privind aplicarea prevederilor referitoare la organizarea și efectuarea transporturilor rutiere și a activităților conexe acestora stabilite prin Ordonanța Guvernului nr. 27/2011, se consideră îndeplinită cerința privind capacitatea financiară, dacă întreprinderea demonstrează, pe baza conturilor anuale certificate de un auditor sau de o persoană acreditată în mod corespunzător, conform prevederilor legale, că dispune în fiecare an de capital și rezerve în valoare totală de cel puțin 9000 EUR pentru un singur vehicul utilizat și de 5000 EUR pentru fiecare vehicul suplimentar utilizat.

Totodată, pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, condițiile de licențiere se regăsesc la art. 126 din Ordinul Ministrului Transporturilor și Infrastructurii României nr. 980/2011 și se eliberează operatorilor economici care dispun de un capital și rezerve în valoare de minim 50.000 euro.

- **Spania.** Pentru asigurarea capacității financiare, potrivit prevederilor art. 40 din Regulamentul privind organizarea transportului terestru, aprobat prin Decretul regal nr. 1211/1990 din 28 septembrie 1990, companiile de transport trebuie să aibă un capital și rezerve de cel puțin 500.000 de pesetă (aproximativ 3000 euro) pentru un vehicul sau 25.000 de pesetă (aproximativ 150 euro) per tonă de greutate maximă autorizată a vehiculelor utilizate de societate, cu cea mai mică sumă aplicabilă, iar companiile de expediție trebuie să aibă un capital și rezerve de cel puțin 10.000.000 de pesetă (aproximativ 60 000 euro).

- **Polonia.** Potrivit art. 5b – art. 5c ale Legii din 6 septembrie 2001 privind transportul rutier, se bucură de competență financiară care asigură începerea și desfășurarea activității în domeniul transportului rutier, definită de resursele financiare sau de activele disponibile, în valoare de:

- a) 9.000 de euro - pentru primul vehicul utilizat pentru transportul rutier,
- b) 5.000 de euro - pentru fiecare vehicul ulterior utilizat pentru transportul

rutier;

Licența pentru intermedierea operațiunilor de transport de mărfuri, inclusiv pentru companiile de expediție, se acordă întreprinzătorului dacă se bucură de competență financiară care asigură începerea și desfășurarea activității în domeniul transportului rutier, definită de resursele financiare disponibile sau activele în valoare de 50.000 euro.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Dominiul transporturilor rutiere reglementat prin Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, cu modificările și completările ulterioare, nu conține normele necesare unui sistem adecvat de testare, instruire, autorizare, acreditare și monitorizare a expeditorilor.

Modificările propuse vin să completeze cadrul normativ existent cu prevederi noi referitoare la instruirea expeditorilor și obligația obținerii certificatului de competență profesională pentru a putea activa în întreprinderi de expediție, dispunerea de capital social și suplimentar, rezerve și total active imobilizate, garanție bancară pentru desfășurarea genului dat de activitate sau tipizate FIATA.

În acest scop, proiectul propune completarea Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător în partea ce ține de autorizarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost.

Totodată, Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 se modifică:

- la art. 3 prin completarea cu lit. k) cu următorul cuprins:

"k) Regulamentul privind desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost.",

- la art. 85 prin completarea cu lit. f) cu următorul cuprins:

"f) activitate de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost.", pentru a corespunde prevederilor art. 17 al Legii nr. 1194/1997 cu privire la transporturi, conform cărora în calitate de activități conexe transportului în sistemul transportului auto/rutier se regăsesc întreprinderile de transport și expediere

- la Titlul V după capitolul VI se completează cu Capitolul VII cu art. 136¹-136⁸ care va reglementa activitatea de expediție. În special se pune accentul pe respectarea și descrierea condițiilor de bază pentru obținerea autorizației pentru

desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost precum:

- a) existența unei baze tehnico-materiale;
- b) buna reputație;
- c) capacitatea financiară;
- d) competența profesională.

- După anexa nr. 4 se completează cu anexa nr. 5 care va conține modelul autorizației pentru desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect de act normativ nu implică cheltuieli financiare bugetare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul va modifica Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Totodată, va fi necesar de elaborat Regulamentul privind activitatea de intermediere în transportul contra cost de mărfuri.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi supus avizării și va fi publicat pentru consultări publice pe pagina web www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi expus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este necesară.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi expus expertizei juridice.

11. Analiza impactului de reglementare

Proiectul va fi expus analizei impactului de reglementare în cadrul ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător în contextul prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE
pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170–175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La compartimentul **II. Actele permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor** din anexa nr. 1, după poziția 34 se include poziția 34¹ cu următorul cuprins:

34 ¹	Autorizație pentru desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost	Agenția Națională Transport Auto	Agenția Servicii Publice	Gratuit	5 ani
-----------------	---	----------------------------------	--------------------------	---------	-------

Art. II. - Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 247–248, art. 568), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3 se completează cu lit. k) cu următorul cuprins:

”k) Regulamentul privind desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost.”.

2. Articolul 5 după noțiunea „grafic de circulație” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

”*intermediere în transporturile rutiere* - activitatea unei întreprinderi cu scop patrimonial care constă în preluarea de la beneficiari a comenzilor de transport rutier național și/sau internațional, acestea urmînd a fi executate de intermediar, în numele său, prin intermediul unuia sau mai multor operatori de transport;”.

3. Articolul 85 se completează cu lit. f) cu următorul cuprins:

”f) activitate de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost.”.

4. Titlul V se completează cu Capitolul 7 cu următorul cuprins:

”Capitolul 7

ACTIVITATEA DE INTERMEDIERE A OPERAȚIUNILOR DE TRANSPORT RUTIER CONTRA COST

Art. 136¹. – Întreprinderea poate desfășura activitatea de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost potrivit normelor ce reglementează expediția din Codul civil pe baza autorizației pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, al cărei model este prezentat în anexa nr. 5.

Art. 136². – (1) Activitățile de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost se realizează prin preluarea de la clienți a comenzilor de expediție, acestea urmând a fi executate de întreprindere, în numele său, prin intermediul unui operator de transport.

(2) În executarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, întreprinderea încheie contracte de transport în nume propriu, fiind răspunzător de efectuarea transportului față de clientul acestuia.

(3) Transportul poate fi realizat prin unul ori prin asociere cu mai mulți intermediari.

Art. 136³. – (1) Autorizația pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost se eliberează întreprinderilor care îndeplinesc următoarele condiții:

- a) existența unei baze tehnico-materiale;
- b) buna reputație;
- c) capacitatea financiară;
- d) competența profesională.

(2) Condiția de bază tehnico-materială se consideră îndeplinită dacă întreprinderea face dovada deținerii cu orice titlu a unui spațiu pentru desfășurarea activității.

(3) Condiția privind buna reputație a unei întreprinderi se consideră a fi îndeplinită atunci când managerul de transport rutier sau întreprinderea întrunește cumulativ următoarele cerințe:

a) nu a fost condamnat/ă penal printr-o hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă pentru infracțiuni economice și/sau contra patrimoniului, pentru trafic de ființe umane și/sau substanțe stupefiante sau psihotrope, pentru infracțiuni în domeniul transporturilor rutiere;

b) nu a fost privat/ă de dreptul de a exercita o activitate sau de a ocupa anumite funcții conform unei hotărîri judecătorești definitive.

(4) Condiția de capacitate financiară se consideră îndeplinită dacă întreprinderea dispune de cel puțin una din următoarele garanții:

- a) de un capital și rezerve în valoare de minim 50.000 euro;
- b) garanție bancară în valoare de minim 50.000 euro;
- c) tipizate FIATA pentru desfășurarea genului dat de activitate asigurate de un asigurator național.

(5) Condiția de competență profesională se consideră îndeplinită dacă întreprinderea are angajat un manager de transport care conduce activitatea de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost posesor al unui certificat de competență profesională prevăzut în Regulamentul privind desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost eliberat de Agenție.

Art. 136⁴ – (1) Pentru eliberarea autorizației pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, întreprinderea va depune sau va transmite prin poștă, cu confirmare de primire, la Agenție, o cerere al cărei model este stabilit de Agenție.

(2) Cererea depusă sau transmisă în conformitate cu prevederile alin. (1) va fi însoțită de:

- a) actele din care să reiasă dreptul de deținere sau de folosință a spațiului;
- b) în funcție de forma juridică de organizare, certificatul de înregistrare, din care să rezulte că întreprinderea are în obiectul de activitate activități conexe transportului rutier;
- c) decizia de numire a managerului de transport care conduce activitatea de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost;
- d) certificatul de competență profesională al managerului de transport prevăzut în Regulamentul privind desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, valabil pentru tipul de transport intermediat;
- e) cazierul judiciar al managerului de transport care conduce activitatea de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost;
- f) document doveditor privind îndeplinirea condiției de capacitate financiară pe baza conturilor anuale certificate de un auditor sau de o persoană acreditată în mod corespunzător, conform prevederilor legale, că dispune în fiecare an de capital și rezerve în valoare de minim 50.000 euro, sau în situația în care întreprinderea nu dovedește deținerea rezervelor financiare prevăzute la lit. f), certificat cum ar fi o garanție bancară sau asigurare, eliberat/eliberată de una sau mai multe bănci sau de alte instituții financiare, inclusiv de companiile naționale de asigurări.

(3) Cererea prevăzută la alin. (1) se va transmite inclusiv prin poștă electronică pe adresa indicată pe pagina de internet a Agenției.

Art. 136⁵ – Eliberarea autorizației pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost se

face de către Agenție în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, aceasta fiind transmisă prin poștă pe adresa întreprinderii cu confirmare de primire.

Art. 136⁶ – În maxim 3 luni de la data eliberării autorizației pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, Agenția va face un control la sediul întreprinderii în vederea verificării îndeplinirii de către acesta a condițiilor prevăzute la art. 136³ alin. (1).

Art. 136⁷. – În termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data depunerii dosarului, Agenția analizează dosarul depus de solicitant și, în funcție de îndeplinirea condițiilor necesare, eliberează autorizația pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost ori comunică în scris refuzul motivat al eliberării acesteia.

Art. 136⁸. – (1) Autorizația pentru activități conexe transportului rutier - activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost se solicită pentru fiecare din punctele de lucru/sucursalele întreprinderii.

(2) În situația în care întreprinderea are puncte de lucru/sucursale în care urmează să desfășoare activități de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost ori în cazul în care activitățile vor fi desfășurate numai în punctele de lucru/sucursalele sale, aceasta trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la art. 136³ alin. (1) pentru fiecare din punctele de lucru/sucursalele respective.”.

5. După anexa nr. 4 se completează cu anexa nr. 5 cu următorul cuprins:

”

Anexa nr.5

(Model de imprimat Format A4 hârtie albastră cu fond stema Republicii Moldova)

MD	(Prima pagină a autorizației)	
	REPUBLICA MOLDOVA	
	AGENȚIA NAȚIONALĂ TRANSPORT AUTO	
	AUTORIZAȚIE PENTRU ACTIVITĂȚI CONEXE TRANSPORTULUI RUTIER	
	pentru desfășurarea	
	ACTIVITĂȚII DE DE INTERMEDIERE	
	A OPERAȚIUNILOR DE TRANSPORT RUTIER CONTRA COST	
	Seria.....	Nr.

Prezenta autorizație este eliberată întreprinderii _____, cod fiscal _____, pentru desfășurarea activității de intermediere a operațiunilor de transport rutier contra cost, în vederea exercitării activității de expediție, în spațiul special amenajat, situat pe adresa _____.

Valabilă de la data de _____ pînă la data de _____

Observații:

Data eliberării:.....

Emitent:
Agencia Națională Transport Auto

.....

(semnătura și ștampila)